

I. ქართული ენა

(4) 1. შეარჩიეთ, ჩამოთვლილთაგან რომელი ფრაზეოლოგიზმები შესაბამება ტექსტში ხაზგას-მულ სიტყვებს.

- ა) გულის გადაშლა; ბ) გულის მობრუნება; გ) გულში ჩახვევა; დ) თავის გართმევა;
- ე) თავის დაძრუნება; ვ) თვალის ახვევა; ზ) თვალში მოხვლა; თ) ხელის გამართვა;
- ი) ხელის შეწყობა; კ) ხელში ჩაგდება.

იასონი აიერს ეახლა. მეფეს (1)მოეწონა ყმაწვილი, მაგრამ, როდესაც მისი განზრახვა შეიტყო, განრისხდა. იასონი მიხვდა, რომ ოქროს საწმისს იოლად ვერ (2)მოიპოვებდა. იგი შეე-ვედრა მეფეს: როგორც გენებოს, ისე მიმსახურე, ოღონდ საწმისი დამიბრუნე, რადგან მის გა-რეშე მამახემის სამეფოს სამუდამოდ დავკარგავო. მეფეს (3)წყორმამ გაუარა და ჭაბუქს შესთა-ვაზა: დავალებას მოგცემ და თუ მას (4)დაძლევა, ოქროს საწმისს დაგიბრუნებო.

თქვენ მიერ შერჩეული პასუხები ხაზგასმული სიტყვების შესაბამისი ნომრების გასწვრივ მოცემულ უკრედებში აღნიშნეთ X-ით.

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
☐									
☐									
☐									
☐									

(4) 2. კონტექსტის გათვალისწინებით შეარჩიეთ, ჩამოთვლილთაგან რომელია ტექსტში ხაზგას-მული სიტყვების შესაფერისი ანტონიმები.

- ა) ბრტყელი; ბ) გლუვი; გ) ბევრივი; დ) მრავალი; ე) მშრალი; ვ) რბილი;
- ზ) ხელი; თ) ულუვი; ი) ფაქიზი; კ) ხშირი.

ტროპიკული ტყეები გამოირჩევა (1)მკაცრი კლიმატით. ბანანი ტროპიკების უძველესი მცენა-რეა და აქ მისი (2)ცოტა სახეობა ხარობს. ბანანის ნაყოფს (3)თხელი, (4)ხაოიანი კანი და გემ-რიელი რბილობი აქვს.

თქვენ მიერ შერჩეული პასუხები ხაზგასმული სიტყვების შესაბამისი ნომრების გასწვრივ მოცემულ უკრედებში აღნიშნეთ X-ით.

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
☐									
☐									
☐									
☐									

- (10) 3. ტექსტში დაშვებულია მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული და სინტაქსური შეცდომები. ხუთ წინადადებაში თითო-თითო შეცდომაა, ხუთი წინადადება უშეცდომოა.
- თუ წინადადებაში შეცდომაა დაშვებული, აღნიშვნა **X** გააკეთეთ პირველი რიგის შესაბამის უჯრედში, ხოლო თუ წინადადებაში შეცდომა არაა, აღნიშვნა **X** გააკეთეთ მეორე რიგის შესაბამის უჯრედში.

	I	II
	შეცდ.	უშეცდ.
1. ცნობილი ქართველი ფერმწერი, გრაფიკოსი, თეატრისა და კინოს მხატვარი ლადო გუდიაშვილი დაიბადა თბილისში 1896 წელს.	☐	☐
2. 1914 წელს მან დაამთავრა თბილისის სამხატვრო სკოლა და მალე პირველი პერსონალური გამოფენა მოაწყო.	☐	☐
3. მხატვართა საზოგადოებამ ახალგაზრდა ფერმწერის მანერა და სტილი იმ-თავითვე დადებითად შეაფასეს.	☐	☐
4. ლადო გუდიაშვილმა გადაწყვიტა უკეთ გაცნობოდა ქართული ხელოვნების ისტორიას, მის ძირებს.	☐	☐
5. სწორედ ამიტომ მიიღო მან მონაწილეობა ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ მოწყობილ ექსპედიციაში.	☐	☐
6. 1919 წელს ახალგაზრდა მხატვარი პარიზში გაემგზავრა და ჩასვლის თანავე ჩაირიცხა რონსონის „თავისუფალ აკადემიაში“.	☐	☐
7. იმდროინდელ ფრანგულ პრესაში ხშირათ ქვეყნდებოდა სტატიები მისი შემოქმედების შესახებ.	☐	☐
8. ფრანგმა მწერალმა რეინალმა უძღვნა გუდიაშვილს მონოგრაფია, რომელიც მოხიბლული იყო ქართველი ფერმწერის ორიგინალური სტილით.	☐	☐
9. ლადო გუდიაშვილი იყო პირველი თანამედროვე ქართველი მხატვარი, რომელმაც „ვეფხისტყაოსანი“ დაასურათა.	☐	☐
10. მხატვრის ფრესკები ამშვენებს თბილისის ქაშუეთის ეკლესიის კედლებს.	☐	☐

- (14) 4. ტექსტში დაშვებულია სულ 11 მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული, სინტაქსური, პუნქტუაციური შეცდომა და სტილისტური ხარვეზი. **გაასწორეთ** ეს შეცდომები და ხარვეზები და **ისე გადაწერეთ ტექსტი**, რომ არც ერთი წინადადების შინაარსი არ შეცვალოთ. თუ თქვენ მიერ გადაწერილ ტექსტში არ იქნება არც ერთი შეცდომა, დამატებით მოგეცემათ 3 ქულა.

(გაითვალისწინეთ, ერთ წინადადებაში შეიძლება შეგხვდეთ ერთზე მეტი შეცდომა ან ხარვეზი.)

მილიონი წინ ფიჭვის ტყეები წყალმა დაჰფარა. სწორედ ამ ფიჭვის გაქვავებული ფისია ქარვა. ჩინური ლეგენდა მოგვითხრობს რომ ოდესლაც მიწაში ჩაუმარხიათ დაუოკებელი ვეფხი რომლის სული ქარვად ქცეულა.

ქარვა მიზიდულობის უნარით გამოირჩევა. ამ თვისების გამოვლენას ადგილი აქვს ხახუნის დროს. ქარვა საკმაოდ ძვირი დირდა რათა ადამიანებს სწამდათ, რომ იგი მრავალი სხეულებებისაგან ნეურნავდა მათ. ამ მალზე უმნიშვნელოვანების თვისებების გამო ქარვა საუკეთესო თოლისმად მიაჩნდათ. ამის შესახებ ცნობები უძველეს წყაროებში გვხვდება.

(8) 5. წარმოიდგინეთ, რომ თანატოლებთან ერთად გადაწყვიტეთ დონისძიების ჩატარება, რომელიც მხრუნველობას მოკლებული ბავშვების პრობლემებს ეძღვნება. დახმარებისათვის წერილით მიმართეთ ბავშვთა დაცვის ფონდს.

- ჩამოყალიბეთ, კონკრეტულად რის გაპეტებას აპირებთ;
  - იმსჯელეთ, რამდენად მნიშვნელოვანია ეს დონისძიება ოქვენი სკოლისათვის.

შეარჩიეთ საქმიანი წერილის ფორმა და სტილი. უპასუხეთ მითითებებს. ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ და დასაბუთებულად. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტესტში გამოყოფილია ადგილი შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ იგი).

გაითვალისწინეთ: არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში ნაშრომი არ გასწორდება!

შავი სამუშაოსათვის

II. ქართული ლიტერატურა

(4) 6. გიორგი მერჩულე მოგვითხრობს:

არამედ ქართლისა ეპისკოპოსნი მირეან არსენის მამისათვის ფრიად გულწყებულ იყვნეს ამის მიზეზისათვის, რამეთუ თვინიერ განზრახვისა მათისა, ძე თვისი დაადგინა კათალიკოსად თანადგომითა და კურთხევითა მცირედთა ეპისკოპოსთათა. მამფალი გუარამ დიდი მირეანისთვის გულიფირად იყო და მსწრაფლ ხოლო ბრძანა შეკრებაი ეპისკოპოსთა და უდაბნოისა მამთათა. და ყოველი შემოკრბეს ჯავახეთს. არამედ მამაი გრიგოლ არა მუნ იყო. წადიერად მოელოდეს ყოველნი და მარტოდ ანჯმნობდეს წესისა წინამდებარნი იგი არსენი კათალიკოსისათვის და ვერა დაამტკიცეს სიტყუაი მათი.

1. განმარტეთ, რამ გამოიწვია, რომ „ქართლისა ეპისკოპოსნი მირეან არსენის მამისათვის ფრიად გულწყებულ იყვნეს“. (ციტირება დაუშვებელია!)
2. გადმოუკით თქვენი სიტყვებით, როგორ ხსნის ავტორი გუარამ მამფალის ქცევის მოტივს. (ციტირება დაუშვებელია!)
3. ამოიწერეთ სიტყვები, რომლებიც მიუთითებს, რომ შეკრებილი სამდვდელოება მოუთმენლად ელოდა მამა გრიგოლის მისვლას. (არა უმეტეს სამი სიტყვისა)
4. განმარტეთ, რამ განაპირობა, რომ სამდვდელო პირები გრიგოლს მოუთმენლად ელოდნენ.

(4) 7. როსტევან მეფემ ვეზირსა და ავთანდილს თავისი დარღი გაუზიარა:

ყმა მეფისა ბრძანებასა დაღი წყნარად მოისმენდა,
თავ-მოდრეკით გაიღიმნა, გაცინება დაუშვენდა,
თეთრთა კბილთათ გამომკრთალსა შუქსა ველთა მოაფენდა.
მეფე ჰეკითხავს: „რას იცინი, ანუ ჩემგან რად შეგრცხენდა?“
კვლა უბრძანა: „თავსა ჩემსა, რას იცინი, რად დამგმეო?
ყმამან ჰკადრა: „მოგახსენებ და ფარმანი მიბოძეო,
რაცა გპადრო, არ გეწყინოს, არ გაპრისხდე, არ გასწყრეო,
არ გამხადო კადნიერად, არ ამიკლო ამას ზეო“.

1. გაიხსენეთ, რა ადარდებდა როსტევანს.
2. ამოიწერეთ სტრიქონი, რომელ შიც ავტორი პიპერბოლას იყენებს.
3. განმარტეთ, რა გაუკვირდა როსტევანს.
4. განმარტეთ, რის გამო სოხოვა ავთანდილმა მეფეს, „ფარმანი მიბოძეო“.

(3) 8. დავით გურამიშვილი გვიამბობს:

მომხსენებული არ მრჩების, მაშფოთებს, ეს მაღონებსა.
ცოდვის მუხრუჭით შეკრულსა, ვამე, ვინ მამიფონებსა?
თუ არ შევკრებ და არ უძღვნი ყრმათ ია-ვარდის კონებსა,
ცოცხალიც არვის ვახსოვარ, მკვდარს ვინდა მამიგონებსა?!?

1. გადმოუკით თქვენი სიტყვებით მეორე სტრიქონის შინაარსი.
2. ამოიწერეთ ორი სიტყვა, რომლებიც გადატანითი მნიშვნელობით აღნიშნავს ნაწარმოებთა კრებულს.
3. განმარტეთ, რა არის ამ სტროფის მთავარი სათქმელი. (ციტირება დაუშვებელია!)

(4) 9. გრიგოლ ორბელიანის ლექსში „თამარ მეფის სახე ბეთანიის ეკლესიაში“ გეითხულობთ:

ჰე, ცრუ სოფელო,
დაუნდობელო,
შენში კეთილი სად არს ფერ-უცვლელ?
დიდება ჩვენი,
ცად სხივ-მიმფენი,
ნუთუ ესღა გვაქვს, ვახედავთ რასაცა?
დაყრუებულსა,
გზა შეუვალსა,
უდაბურს ტყეში ტაძარს დარღვეულს,
სად სახე მეფის,
დიდის თამარის,
სჩანს ძველს კედელზე გამოხატულად!..

1. დაახახელეთ წეთისოფლის თვისება მესამე სტრიქონის მიხედვით. (ციტირება დაუშვებელია!)
2. განმარტეთ, რა იგულისხმება გადატანითი მნიშვნელობით სიტყვებში: „დიდება ჩვენი, ცად

სხივ-მიმუშავი“.

3. ამოიწერეთ სტრიქონი, რომელ შიც გამოხატულია პოეტის გაწმილება საქართველოს აწმუნო.
4. დაახახელეთ ლიტერატურული მიმდინარეობა, რომელსაც მიეკუთვნება ეს ტექსტი.

(4) 10. ილია ჭავჭავაძის მოთხოვნაში „ოთარაანთ ქვრივი“ ავტორი გადმოგვცემს მთავარი პერსონაჟის დაღუპვის ამბავს:

ვინც მოჰკვდა, თავსა მოუკვდაო, იტყვიან ხოლმე გლეხები. განა მართალი არ არის! არა, ზოგჯერ მართალი არ არის. აქ იყო ერთი კაცი, რომელსაც მოუკვდა ოთარაანთ ქვრივი!.. ეს იყო სოსია მეწისქვილე. თითქმის ოცდაათი წელიწადია მაგ დედაკაცზედ გული შევარდნილი ჰქონია. ჯერ გასათხოვარი ყოფილა, უთხოვნია და დაუწუნიათ. ის დღეა და ის დღე, სხვა აღარავინ უნდომნია, გული აღარავისზედ მისვლია. როცა ოთარაანთ ქვრივი დაქვრივდა, მაშინ ერთხელ კიდევ გაუარა თურმე გუნებაში იმისმა შერთვამ, მაგრამ თავის გულში სთქვა: „მაგას ასეთი ქმარი მოუკვდა, რომ მე ფეხის ჩლიქადაც არ ვეკადრებოდი... ვედარ შევბედავ, ვედარა!..“ სთქვა და ახლოც თურმე აღარ გაუარა ოთარაანთ ქვრივსა...

1. გადმოუციოთ თქვენი სიტყვებით გლეხების ნათქვამი: „ვინც მოჰკვდა, თავსა მოუკვდაო“.
2. განმარტეთ ამ მონაკვეთის მიხედვით, რატომ არ არის „ზოგჯერ მართალი“ გლეხების ეს ნათქვამი.
3. ამოიწერეთ მეწისქვილის თვითდაკნინების აღმნიშვნელი ხატოვანი გამოთქმა. (არა უმეტეს ხუთი სიტყვისა)
4. განმარტეთ, მეწისქვილის რა თვისება ჩანს ამ მონაკვეთში.

(4) 11. გაუაფშაველას პოემაში „სტუმარ-მასპინძელი“ მოთხოვნილია, რომ ჯოვოლასთან სტუმარდ მყოფმა ქისტმა იცნო ზეიადაური:

მაგრამ, როს ნახა უცნობი,	გული სცემს ბრაზმორეული,
ფერი დაედო მგლისაო;	სახეც არ ჰმალავს ამასა,
ადგილად აიცნობოდა,	ხანჯრისეკე ხელი მიუდის,
რასაც პფიქრობდა ისაო.	ჩუმად სინჯავდა დანასა,
არ ეჭაშნიკა დროულს ქისტს	მაგრამ სტუმარი სხვის სახლში
დანახვა უცხოს ყმისაო.	გერ გაპშლის ხათაბალასა.

1. გადმოუციოთ თქვენი სიტყვებით, რა განწყობილება დაეუფლა ხნიერ ქისტს.
2. ამოიწერეთ ხატოვანი გამოთქმა, რომელ შიც ჩანს, რომ „დროულ ქისტს“ ეს განწყობილება სახეზე შეეტყო.
3. განმარტეთ, რა განზრახვა ჰქონდა ჯოვოლასთან მყოფ ქისტს.
4. განმარტეთ, რატომ არ მოყვანა ხანში შესულმა ქისტმა საკუთარი განზრახვა სისრულეში.

(4) 12. ყურადღებით წაიკითხეთ მონაკვეთი გურამ დოჩანაშვილის მოთხოვნიდან „კაცი, რომელსაც ლიტერატურა ძლიერ უყვარდა“:

„სად არ ვყოფილვარ... რა არ მომივლია, გაღუნული დანიო – მაჩეტეთი ეკლიანი ბუჩქები – კაატინგა მიკაფია, ოკეანეში თეთრ მტერს დავდევდი, მგონი, მიყვარდა, მთათა მწვერვალზე მიოცნებია და ამისთვის ოო, როგორ ვუწამებივართ... პე, რამდენი, რამდენი სიცოცხლე მინახავს და თქვენ კი, მისალოც ინტერვიურებს, გაინტერესებთ, თუ რამდენ წუთს ვპარგავ ვერმიშელის რიგში, მე კი სწორედ მაშინ, ვინ იცის, სად და როგორ დავბოდიალობ – დიდებული რამა თვალი, მაგრამ სულ სხვაა ფანტაზია, ასყურა და ასთვალიანი და კაცი ვერ იტყვის, თუ ვინაა ჭეშმარიტად ნამყოფი პერუსა და ნიგერიაში, მე, თუ რომელიმე ჩიბუხგანრილი ლოცმანი, რომელმაც გემით მოედი მსოფლიო შემოიარა“.

1. განმარტეთ, რის თქმა სურს ვასიკო კაჭერაძეს სიტყვებით: „პე, რამდენი, რამდენნაირი სიცოცხლე მინახავს“.
2. განმარტეთ, რატომ არ პკარგავს ვასიკო დროს „ვერმიშელის რიგში“ (ციტირება დაუშვებელია!).
3. ამოიწერეთ სიტყვები, რომელთა მეშვეობითაც პერსონაჟი ფანტაზიას ახასიათებს. (არა უმეტეს სამი სიტყვისა)
4. განმარტეთ, რა არის ამ მონოლოგის მთავარი საოქმელი.

III. წაკითხულის გააზრება და წერითი დავალება

აირჩიეთ ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება № 1

ყურადღებით წაიკითხეთ ნაწყვეტები გრიგოლ რობაქიძის რომანიდან „ჩაკლული სული“:

ლენინმა განსაკუთრებული სახელი უწოდა სტალინს – „ლეგენდარული ქართველი“. ლეგენდარული ჭარბად იყო სტალინში, ოღონდ ქართველი – მექსიკად... სტალინი მხოლოდ იმდენად იყო ქართველი, რამდენადაც საპირისპირო პოლუსი იყო ქართველობისა.

პრეისტორიული ხვლიკის გაქვავებული თავი – ასე დაახასიათა იგი ერთმა ყოფილმა თანამშრომელმა, რომელმაც, მგონი, არც კი იცოდა, როგორ ზუსტად მოარტყა მიზანს... ბავშვობაში ყვავილი მოხეადა და ამ სხეულების ძლივს შესამჩნევი კვალი კიდევ უფრო ამგვეთრებდა პრეისტორიულობას თავისას; ასევე ჭორფლი, რომელიც მისი სახის ფერს ციცარს ამსგავსებდა... მთელს მის არსებაში უბედურების მომტანის ცივი სისხლი იგრძნობოდა, რომელიც მზაკვრობით უველას აჯობებს. მისი მზერის წინაშე ყოველი ნება უკან იხევდა.

სტალინი ნაბიჯებს კატასავით ნელა, რბილად აღგამდა, თითქოს სურდა, რაღაცას დამალვოდა ან ვინმეს შეუმჩნევლად თავს დასხმოდა... პიროვნება კი არა, უმაღლ ნიღაბი იყო. მხოლოდ არალეგალური ცხოვრების გამო როდი ატარებდა სტალინი ამდენ ფსევდონიმს. სტენდალის მსგავსად, ფსევდონიმები მისთვისაც ნამდვილი სახელები იყო. სახელით იხელთვებ პიროვნებას, ასე ფიქრობდნენ დევლი ეგვიპტელები. სტალინი გამუდმებით იცვლიდა სახელებს, ამიტომ მუდამ მოუხელთებელი და გამოუცნობი რჩებოდა, ხოლო თუ დააპატიმრებდნენ, მარჯვედ უსხლტებოდა შემპყრობთ. მან ბევრი ცხე მოიარა, ბათუმში, ტფილისში, ბაქოში, ცენტრალურ რუსეთში და ციმბირში – ხშირად გარბოდა ციხეებიდან. რამდენჯერმე გადაასახლეს – ისევ და ისევ გარბოდა და სულ სხვა ადგილას ამოყინოთავდა ხოლმე ახალი სახელით, ახალი ნიღბით. შესამჩნევ კვალს არსად ტოვებდა.

სტალინი გველივით იცვლიდა კანს და ამით ხელშეუხებლად ინახავდა შინაგან არსებას. მაგრამ თავდაცვის სხვა ხერხიც პქნდა: სინამდვილის გაბიაბრუება. ერთხელ ბაქოს ციხეში პოლიტიკური პატიმრები აიძულეს როზგებმომარჯვებული ჯარისკაცების მწკრივებს შორის გაევლოთ. სტალინმაც გაიარა – მაგრამ როგორ? ხელში ბროშურა ეჭირა – უთუოდ მარქსისტული – კითხულობდა და ისე მიაბიჯებდა, თითქოს მას არაფერი ეხებოდა. დამსჯელების აბუჩად აგდებით საკუთარი პიროვნება მორალური შეურაცხოფისაგან იხსნა. აქ უკვე ნაპოვნი პქნდა თავისი ნამდვილი სტიქია...

სიცოცხლის მიმართ მტრულად იყო განწყობილი და ყველგან მტრები ელანდებოდა. მტრის დასაძლევად ორი რამ არის საჭირო: თავდაჭერა და ირონია. სტალინის თავდაჭერა იოგებისას პგავდა, ხოლო მისი ირონია უბადლო იყო. ნელა, გაუნძრევლად, გულგრილად აღიზიანებდა იგი მოწინააღმდეგებს, აქეზებდა, დასცინოდა, წყობიდან გამოჰყავდა. ის ცილისწამებითა და დამცირებით სპობდა თავის მტრებს... იყო თუ არა ბოროტი ჩვეულებრივი აზრით? არა. ის არ ყოფილა მკვლელი, არც ყაჩალი, არც არანაირი დამნაშავე. პირიქით: საუკეთესო სურდა ადამიანებისათვის – და მაინც: მის ხასიათში იმთავითვე რაღაც უცხო გვარის ბოროტი თესლი ბუდობდა. იქნებ პირად სიამოვნებას მიელტვოდა? სულაც არა. მიწიერი სიამოვნებანი – ქალი, ღვინო, აზარტული თამაში, ფული – არ არსებობდა მისთვის. ნიშნეულია, რომ ქართულ ლინში, სადაც მუდამ დიონისეს ადიდებენ, როცა ყველა სხვა თვრებოდა, ის ერთადერთი, ფხიზელი რჩებოდა. ის გულუხვი იყო, რამდენადაც კი შეეძლო ასეთი ყოფილიყო, და დახმარებისთვის მუდამ მზად იყო, ვითარცა სულიერი მოძღვარი და მაინც არავისთან იყო ახლო. არ პყოლია არც ერთი მეგობარი, რადგან ასეთი ვინმე – მეგობარიც რომ ყოფილიყო – სამუდამოდ მის ქვეშევრდომად უნდა დარჩენილიყო. შესაძლოა, ეს გულის სიღრმეში აწუხებდა კიდევ. შეიძლება ხანდახან თრგუნავდა საკუთარი ხასიათი. ასეთ წუთებში იქნებ ღრმა კაეშანი იპყრობდა. მაგრამ მნელი დასაჯერებელია, რომ ეს კაეშანი თუნდაც ერთი წამით სხვებისთვის გაემხილა. მუდამ რაღაც ხელს უმლიდა გული გაეხსნა...

დამარცხებული ქედს იხრიდნენ მის წინაშე, იჩოქებდნენ და ცოდვებს ინანიებდნენ. „ლეგენდარული ქართველის“ გამარჯვებები ყველას უკვირდა და ლენინის მიერ შერქმეულ ამ მეტსახელს ახლა ყველა უერადღებით აკვირდებოდა. უკვირდათ და ვერ გაეგოთ: როგორ? საიდან ასეთი ძალა ამ ველურ, უხეშ კავკასიელში? მათ ვერ გაეგოთ, რომ სტალინის ბოლშევიკურ ფსიქიკაში დაუშრებელი ინსტინქტები კვებავდნენ რაციოს. სწორედ ეს იყო გადამწყვეტი გამარჯვება გამარჯვებას მოსდევდა, სტალინი დღითი დღე იზრდებოდა და ვერავითარი ძალა ვეღარ აჯობებდა მას...

რევოლუციის ბედი, ლენინი, კუბოში იწვა ბალზამირებული – მითი ახალი ფარაონისა. რევოლუციის მებრძოლი ტროცკი, გაგდებული, ბოსფორის ნაპირებზე მემუარებს წერდა. რევოლუციის საჭე ხელო ეპურა სტალინს. ის იჯდა კრემლში როგორც ადამიანადქცეული რადიომიმდები: საბჭოთა ქვეყნის კიდით კიდიდან უთვალავ ტალღებს იდებდა. ის ამ ტალღების მხოლოდ მიმდები კი არ იყო, არამედ მათი შემოქმედი და განმსჯელი... თვითონ უცნაური მოლეკულა თვრამეტი წლის განმავლობაში განუწყვეტლივ მუშათა მასების მოლეკულურ პროცესებში კუნითავდა და არც ერთი მოლეკულა ხელშეუხებელი არ დარჩენია. სხვა თანამებრძოლნი რევოლუციამდე რუსეთიდან შორს ცხოვრობდნენ: რუსეთის განვითარებას ევროპის ემიგრანტული მანსარდებიდან ადევნებდნენ თვალს. სტალინი კი მუდამ მუშათა მასების ქარბორბალაში ცხოვრობდა – მუდამ უჩინარი, მაგრამ ქმედითი ელემენტი. ძველ დროში ტომის ბელადში მოუღლი ტომის ძალა იყრიდა თავს, სტალინში შეგროვდა პროლეტარული ენერგია, და როცა რევოლუცია ძლევამოსილად გაიშალა, მან ამოვგინთა: ის რევოლუციის განხორციელებად იქცა. ის უკვე ადარ იყო ადამიანი, ის იყო არსება, სახტიკი და საშინელი...

უკვე აღტაცებული იყო იმით, რომ მას არ იზიდავდა მიწიერი სიამოვნებანი... მაგრამ ვერ ამჩნევდნენ, რომ სტალინს სრულებით არ სჭირდებოდა ასკეტიზმი: ასეთი რაღაცებისთვის მას უბრალოდ ორგანო აკლდა... დოსტოევსკის სიტყვებს: „ჯოჯოხეთი არის ტკივილი იმის გამო, რომ ადარ ძალგიძს სიყვარული“, უკვე აზე მეტი თავსატეხი უნდა გაეჩინა მისთვის. მას არ ჰქონდა სიყვარულის ნიჭი. აქ დაედო ხახა უდრმეს სიცარიელეს მისი კაეშნისას, დამნაშავეობის შეუვალ ნიღაბს რომ ამოპუარებოდა.

საქმეებში ჩაფლული სტალინი კრემლში იჯდა, ძალაუფლების პატრონი, მაგრამ არა ხელმწიფე, არსება და არა ადამიანი, რევოლუციური ძალების ელექტროგაუგანილობა გამაფრთხილებელი წარწერით „მომაკვდინებელია“. მასთან ტელეფონით საუბარიც კი ყველას თრგუნავდა. მისი საშიში ზემოქმედებისაგან არავინ იყო დაზღვეული. სისასტიკო აღსაგსე ძლევამოსილად აღმართულიყო, როგორც საბჭოების – და, შესაძლოა, მთელი მსოფლიოს – ცივი და ბრმა ბედისწერა. როცა ხანდახან იღუმალი კონტაქტი გადაირთვებოდა, როცა ის – შეუდრევავლი – დროებით დენის ქსელიდან გამობობდებოდა დარეტიანებული და გაუცხოებული, როცა შეშინებული გრძნობდა, როგორ ეცლებოდა ღონე, აი, მაშინ სტალინი მხოლოდ სოხო ჯუდაშვილი იყო, უბრალო ქართველი. მაშინ ახსენდებოდა შორეული საქართველო, რომლისგანაც ესდა შემოენახა: საცივისა და კახური დვინის გემო, მრავალებიერის პანგი და ქართული გინგა: „მაგათი დედა კი ვატირე“.

ა) წაკითხულის გააზრება:

დაგალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული სამ-სამი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

- (1) 13. როგორ ახასიათებს ავტორი სტალინს პირველ აბზაცში?
  - ა) სტალინი ლეგენდარულ ქართველებს ჰგავდა თავისი ხასიათით.
  - ბ) სტალინის ხასიათში ქართველთა თვისებები ჰარბად იყო.
  - გ) სტალინი სრულიად არ ჰგავდა ქართველებს თავისი ხასიათით.
- (2) 14. რა მიზანს ისახავს ავტორი მეორე აბზაცში?
  - ა) გვიჩვენოს თანამშრომელთა დამოკიდებულება ისტორიული პირის მიმართ.
  - ბ) დადებითად განაწყოს მკითხველი საკუთარი პერსონაჟის მიმართ.
  - გ) შექმნას პერსონაჟის ფიზიკური და სულიერი პორტრეტი.
- (3) 15. რატომ ატარებდა სტალინი ამდენ ფსევდონიმს?
  - ა) იმიტომ, რომ სურდა მოუხელოებელი და გამოუცნობი ყოფილიყო.
  - ბ) იმიტომ, რომ ფსევდონიმი მისთვის ნამდვილი სახელი იყო.
  - გ) იმიტომ, რომ სშირად აპატიმრებდნენ და რამდენჯერმე გადაასახლეს.
- (4) 16. რა აზრის ილუსტრირება სურს ავტორს იმის აღწერით, თუ როგორ გაიარა სტალინმა როზგმომარჯვებულ ჯარისკაცთა მწკრივში?
  - ა) სტალინი განსაკუთრებული ნიჭის წყალობით გველივით იცვლიდა კანს.
  - ბ) სტალინი ისე კითხულობდა ბროშურას, თითქოს მას არაფერი ეხებოდა.

- გ) სტალინს ნებისმიერ სიტუაციაში შეეძლო თავისი შინაგანი არსების დაცვა.
- (1) 17. რის გამო გარაუდობს ავტორი, რომ სტალინს ხანდახან ლრმა კაეშანი იპყრობდა?
- ა) იმის გამო, რომ მას გულით მოლხენა არ შეეძლო.
  - ბ) იმის გამო, რომ მას მეგობრობის უნარი არ ჰქონდა.
  - გ) იმის გამო, რომ მიწიერი სიამოვნებანი მისთვის უცხო იყო.
- (1) 18. რატომ იყო, ავტორის აზრით, სტალინი უძლევებლი?
- ა) იმიტომ, რომ იგი მტრებს დაუნდობლად უსწორდებოდა.
  - ბ) იმიტომ, რომ მისი ხასიათის შეცნობა ვერავინ შეძლო.
  - გ) იმიტომ, რომ მის რაციოს ინსტინქტები ასაზრდოებდა.
- (1) 19. რა აზრის გამოსახატავად დასჭირდა ავტორს იმის თქმა, რომ „ტომის ბელადში მოელი ტომის ძალა იყრიდა თავს“?
- ა) სტალინი ლენინის მემკვიდრედ გამოცხადდა.
  - ბ) სტალინი მასების ქარბორბალაში ცხოვრობდა.
  - გ) სტალინმა მასების ენერგია შეაგროვა.
- (1) 20. რატომ უნდა „გაეჩინა ყველაზე მეტი თავსატეხი“ სტალინისათვის დოსტოევსკის სიტუაცის?
- ა) იმიტომ, რომ სტალინი უნებურად „დამნაშავეობის ნიდაბს ამოპფარებოდა“.
  - ბ) იმიტომ, რომ სტალინის სიყვარულის განცდა არ შეეძლო.
  - გ) იმიტომ, რომ სტალინის სრულებით არ სჭირდებოდა ასკეტიზმი.
- (1) 21. რას გულისხმობს ავტორი სიტყვებში: „როცა ის – შეუდრევებლი – დროებით დენის ქსელიდან გამობობდებოდა“?
- ა) სტალინი მუდმივად ტკბებოდა ძალაუფლების პასუხისმგებლობის მძიმე ტვირთით.
  - ბ) სტალინი ძალაუფლების პასუხისმგებლობის მძიმე ტვირთს ვერასოდეს იხსნიდა.
  - გ) სტალინი ძალაუფლების პასუხისმგებლობის მძიმე ტვირთს იხსნიდა ხოლმე.

ბ) წერითი დავალება:

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

უურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.
თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არააღებატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იძღვნად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, დაიწერება 0 ქულადა ნაწერი აღარ გასწორდება.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გამნელდება, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალკალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გათოვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადაღებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა (მაგალითებით საკუთარი მოსაზრებების დასაბუთების) და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტექსტი დატოვებულია ფურცლები შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ ისინი).

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯდაბნით.

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 24.

გაანალიზეთ მოცემული მონაკვეთი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ სტალინის პორტრეტის შესახებ (დაახასიათეთ ამ პერსონაჟის მორალურ-ზნეობრივი სახე და გამოკვეთეთ მისი ინდივიდუალური ოვისებები);
- იმსჯელეთ აგტორის დამოკიდებულების შესახებ პერსონაჟის მიმართ (რამდენად სუბიექტურად მიგაჩნიათ იგი, რა არის მის მსჯელობაში დამაჯერებელი ან ნაკლებად სარწმუნო და რატომ);
- იმსჯელეთ, რა არის ამ ტექსტის მთავარი მიზანდასახულობა და რა საშუალებებითაა მიღწეული მხატვრული ეფექტი.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

ყურადღებით წაიკითხეთ გალაკტიონ ტაბიძის ლექსი „ერთხელ სადამოთი“:
ბათუმის მზე ჩასავალად ენთო,
მშვიდი ქარი ხმაურობდა ზღვაზე.
ცხოვრებისგან დაღალული „დენდი“
გემს უცდიდა და მიამბო ასე:
მახსოვს ქალი, ვერონიკა, ლადი,
ორკესტრით და ხალხით ფეთქდა ბადი,
ვერონიკას მოსწეულოდა შუბლი,
ვერონიკას შუბლზე აჩნდა ზრახვა;
ჩამოსულთა მარტოობის ლრუბლი,
არც შეხვედრა, არც ნაცნობის ნახვა.
მეგობრებში მე უველაზე ადრე
ფიქრში მყოფ ქალს ახალგაზრდამ მკრთალი
სალაში და თაიგული ვადრე
და ვიგრძენი მშვენიერი ქალი.
რა წრის იყო – იკითხავდა ვინა?
ვადარებდი ვერონეზეს ნახატს, –
სადმე ძვირფასს გადავკრავდი დვინოს,
თუ ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდს.
შემდეგ მოხდა... პეტროგრადის ხანა:
ახლობელი აქ არავინ მყავდა,
მოწეული, მდვრიე ყავახანა
ჩემს უმიზნო მარტოობას ჰგავდა.
გამოვედი გზად ბურანში მყოფი,
ნევას ედგა შენისლების ბუნდი.
ერთ ქალს მხარზე გადაედო თოვი
და გარს ერტყა მეგობრების გუნდი.
ვერონიკა! ვერონიკა! დადგა.
აკ, საით სად! იგი გასცდა ხიდეს,
რა თქმა უნდა, ვერ შემიცნო, რადგან
კლასი კლასის წინააღმდეგ მიდის.
მე კი ვიდექ წყალთან საღამომდე,
სადაც მდგრიე დამდგარიყო დვარი,
„უცხო ქვეყნად მარტოობას გრძნობდე,
ნეტარება არის რაღაცგვარი“.
გავცემოდი კაფეებს და კინოს,
მივყვებოდი მოგონებათ ნაკადს,
როცა ძვირფასს გადავკრავდი დვინოს
და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდს.
მეორე დღეს ისევ შემხვდა იგი

და მომესმა საუბარი მისი:
„საქართველო ეს ზღაპრული მზეა,
უკეთესის ბედისაა დირსი.
ამ მხარეზე უფრო მეტი ვიცი,
იგი უფრო შეიქმნება მშვენი!
როცა ძალა და უფლება მტკიცე
დამყარდება იმ მხარეში ჩვენი.
ერთხელ გრძნობა მარტოობის მდევდა,
ასე მოხდა – კაცია თუ ბედი,
სალაში და ყვავილების კონა
არავისი მახსოვს, ერთის მეტი!
ის დღე, როგორც ახალგაზრდა მუხა,
საუცხოო, ფრიალოზე ნარგი,
ის დღე ჩემთვის ყველაფერი იყო,
ყოველ დღეზე უჩვეულოდ კარგი!“
„ვერონიკა“ – მსურდა მეთქვა მაშინ,
მაგრამ გრძნობამ შემაჩერა რადაც,
ჩვენ ხომ... ძვირფასს გადავკრავდით დვინოს
და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდს.
კლასი კლასის წინააღმდეგ! მკვეთრი
ხმით დაიძრა მესამე დღე რუხი,
რა თქმა უნდა, მე ვიყავი თეთრი,
როს თოვების ატყდა ჭახაჭუხი...
ვერონიკა მე ვიცანი გვიან,
რომ იჭექი და ამდვრეულ ბოლში
მკერდში, გულთან გამიარა ტყვიაბ
და დავეცი, სისხლიანი, თოვლში.
„ვერონიკა!“ – დავიძახე მაშინ
და გაფითრდა ქალის თვალთა ცქერა,
რაღაცასი გახსენება მსურდა
და, ვერასგაზით... და ვერა და ვერა.
ან კი როგორ? სხვა სახელიც ერქვა
ვერონიკას, ხელთ თოვი რომ ეპყრა.
ქარხანაში უწოდებდნენ თურმე:
გაბედული კალუბები ვერა.
ან კი როგორ? რომანტიულ სახეს
და ლამაზ ხელს შრომა აჩნდა დაღად.
ჩვენ კი... ძვირფასს გადავკრავდით დვინოს
და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდს.

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული სამ-სამი პასუხითან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

უპასუხეთ შემდეგ კითხებს:

- (1) 13. ტროპული მეტყველების რომელ სახეობას იყენებს ავტორი სტრიქონში: „ორკესტრით და ხალხით ფეხქდა ბაღი“?
- ა) პიპერბოლას.
  - ბ) შედარებას.
  - გ) მეტაფორას.
- (1) 14. რა იგულისხმება სიტყვებში: „გადარებდი ვერონეზეს ნახატს“?
- ა) ვერონიკას მოკრძალება.
  - ბ) ვერონიკას სილადე.
  - გ) ვერონიკას სილამაზე.
- (1) 15. რა იგულისხმება სტრიქონში: „შემდეგ მოხდა... პეტროგრადის ხანა“?
- ა) რუსეთის რევოლუცია.
  - ბ) საქართველოს გასაბჭოება.
  - გ) ბოლშევიკური რეპრესიები.
- (1) 16. რის შესახებ მეტყველებს ვერონიკას სიტყვები: „ის დღე ჩემთვის ყველაფერი იყო“?
- ა) მასზე წარუშლელი შთაბეჭდილება მოახდინა უცხო ქვეყნის ხილვამ.
  - ბ) მასზე წარუშლელი შთაბეჭდილება მოახდინა რევოლუციურმა მოძრაობამ.
  - გ) მასზე წარუშლელი შთაბეჭდილება მოახდინა მთხოვბელთან შეხვედრამ.
- (1) 17. რას გულისხმობს ვერონიკა სიტყვებში: „საქართველო... უკეთესი ბედისაა დირსი“?
- ა) საქართველო დამოუკიდებელი სახელმწიფო უნდა გახდეს.
  - ბ) საქართველოში ბოლშევიკური ხელისუფლება უნდა დამყარდეს.
  - გ) საქართველო რუსეთის იმპერიას უნდა შეუერთდეს.
- (1) 18. რას გულისხმობს მთხოვბელი სიტყვებში: „მაგრამ გრძნობამ შემაჩერა რაღაც“?
- ა) მან იგრძნო, რომ მათ ერთმანეთი ორ უყვარდათ.
  - ბ) მან იგრძნო, რომ ქალი მის გარეშე ვერ გაძლებდა.
  - გ) მან იგრძნო, რომ მათ შორის უფსკრული იყო.
- (1) 19. რომელ სტრიქონში ჩანს, რომ ვერონიკამ გასროლის შემდეგ იცნო მთხოვბელი?
- ა) „და დავეცი, სისხლიანი, თოვლში“.
  - ბ) „ვერონიკა!“ – დავიძახე მაშინ“.
  - გ) „და გაფიორდა ქალის თვალთა ცქერა“.
- (1) 20. რა ფუნქციას აგისრებს ავტორი შემდეგი მონაკვეთის განმეორებას: „ძვირფასს გადავგრავდით დვინოს და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქალალდს“.
- ა) მთხოვბლის ნოსტალგიური განცდის ჩვენების.
  - ბ) მთხოვბლის ცხოვრების წესის ჩვენების.
  - დ) მთხოვბლის სულიერი მარტობის ჩვენების.
- (1) 21. რა არის ამ ლექსის მთავარი სათქმელი?
- ა) კლასობრივი დაპირისპირება ანადგურებს საქართველოს დამოუკიდებლობას.
  - ბ) კლასობრივი დაპირისპირება ანადგურებს არისტოკრატიულ ფენას.
  - გ) კლასობრივი დაპირისპირება ანადგურებს ადამიანურ ურთიერთობებს.

ბ) წერითი დაგალება:

წერითი დაგალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დაგალების პირობას.

თუ ნაშრომი დაგალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არააღმინატურადაა გაგრძელი, ანდა ენობრივად იძღვნად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, **დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება**.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელდება, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერითი დაგალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ **თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს** და არ იყოს კითხვებზე ცალკალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). **გაითვალისწინეთ, რომ დაგალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.**

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა (მაგალითებით საკუთარი მოსაზრებების დასაბუთების) და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტექსტი დატოვებულია ფურცლები შავი სამუშაოსათვის, რომელიც **არ სწორდება** (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ ისინი).

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯდაბნით.

წერითი დაგალების მაქსიმალური ქულაა 24.

გააანალიზეთ ლექსი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ მთხობლის მხატვრული სახის შესახებ (ყურადღება მიაქციეთ ლექსში რამდენჯერმე განმეორებულ მონაკვეთს: „ძვირფასს გადავგრავდით დვინოს და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდეს“);
- იმსჯელეთ ვერონიკას მხატვრული სახის შესახებ (ყურადღება მიაქციეთ მის მონოლოგს);
- იმსჯელეთ, რა არის ამ ტექსტის მთავარი სათქმელი და რა საშუალებებითაა მიღწეული მხატვრული ეფექტი.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

შეფასების სტანდარტები

I. ქართული ენა

(4) 1.

- ს ბ ბ ბ ლ ვ ვ ვ ბ მ თ თ თ ბ
1.
2.
3.
4.

(4) 2.

- ს ბ ბ ბ ლ ვ ვ ვ ბ მ თ თ თ ბ
1.
2.
3.
4.

(10) 3. I II
შეტყობინებული შეტყობინებული.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

(14) 4. მიღიონი წლის(1) წინ ფიჭვის ტყეები წყალმა დაფარა(2). სწორედ ამ ფიჭვის გაქვავებული ფისია ქარვა. ჩინური ლეგენდა მოგვითხრობს(3) რომ ოდესდაც მიწაში ჩაუმარხავთ(4) დაუოკებელი ვეფხვი(5) რომლის სული ქარვად ქცეულა.

ქარვა მიზიდულობის უნარით გამოირჩევა. ეს თვისებების გამოვლინდება (ვლინდება)(6) ხახუნის დროს. ქარვა საკმაოდ ძვირი დირდა(7) რადგან(8) ადამიანებს სწამდათ, რომ იგი მრავალი სხვალებისაგან(9) ჯურნალდა (განკურნავდა)(10) მათ. ამ უმნიშვნელოვანები (ძალზე მნიშვნელოვანი)(11) თვისებების გამო ქარვა საუკეთესო თილისმად მიაჩნდათ. ამის შესახებ ცნობები უძველეს წყაროებში გვხვდება.

5. მაქსიმალური ქულაა – 8.

შეფასების კრიტერიუმები

I. კრიტერიუმი

№	ტექსტის ორგანიზება	ქულები
1.	ტექსტი ადეკვატურადაა ორგანიზებული და პასუხი გაცემულია ორივე მითითებაზე.	2
2.	ტექსტი ადეკვატურადაა ორგანიზებული, მაგრამ პასუხი გაცემულია მხოლოდ 1 მითითებაზე ან ტექსტი ნაწილობრივ ადეკვატურადაა ორგანიზებული და პასუხი გაცემულია ორივე მითითებაზე.	1
3.	ტექსტი ნაწილობრივ ადეკვატურადაა ორგანიზებული და პასუხი გაცემულია მხოლოდ ერთ მითითებაზე ან დაგალება არააღეკვატურადაა გაგებული.	0 ნაწილობრივ არ სწორდება

II. კრიტერიუმი

№	დასაბუთება	ქულები
1.	კარგად არის დასაბუთებული ორივე მითითება.	2
2.	კარგად არის დასაბუთებული ერთი მითითება და მეორე – ნაწილობრივ.	1
3.	ნაწილობრივ არის დასაბუთებული ორივე მითითება.	0

III. კრიტერიუმი

№	ლექსიკა და სტილი	ქულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, გვხვდება სტილისტური ხარვეზები.	1
2.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია და ტექსტი სტილისტურად გაუმართავია.	0

IV. კრიტერიუმი

№	მორფოლოგია, ორთოგრაფია, სინტაქსი	ქულები
1.	არ არის დაშვებული ორზე მეტი შეცდომა.	2
2.	არ არის დაშვებული ხუთზე მეტი შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია ხუთზე მეტი შეცდომა.	0

V. კრიტერიუმი

№	პუნქტუაცია	ქულები
1.	არ არის დაშვებული ორზე მეტი შეცდომა.	1
2.	დაშვებულია ორზე მეტი შეცდომა.	0

II. ქართული დიტერატურა

6. ის, რომ „ქართლის გპისკოპოსნი მირეან არსენის მამისათვის გულწყვებულ იყვნეს“, გამოიწვია მირეანის მიერ არსენის კათალიკოსად დადგინდებამ ეპისკოპოსთა უმრავლესობის თანხმობის გარეშე (ეპისკოპოსთა აზრის გაუთვალისწინებლად, ეპისკოპოსთა სურვილის საწინააღმდეგოდ...). ავტორი ამბობს, რომ გუარამ მამფალი განრისხებული (გამწყრალი, გულმოსული) იყო მირეანის საქციელის გამო. „წადიერად მოელოდეს ყოველი“. სამდვდელო პირები მოუთმენლად იმიტომ მოელოდნენ გრიგოლს, რომ გადაწყვეტილების მიღება გაუჭირდათ (თვლიდნენ, რომ სწორედ გრიგოლს შეეძლო პრობლემის მოგვარება...).

1. ეპისკოპოსთა აზრის გაუთვალისწინებლობამ _____ 1ქ.
2. გუარამ მამფალი განრისხებული იყო მირეანის საქციელის გამო _____ 1ქ.
3. „წადიერად მოელოდეს ყოველი“ („წადიერად მოელოდეს“) _____ 1ქ.
4. მათ გადაწყვეტილების მიღება გაუჭირდათ _____ 1ქ.

7. როსტევანს ადარდებდა, რომ ისე დაბერდა, სამამაცო თვისებების მქონე მემკვიდრე არ რჩებოდა (ვერ ტოვებდა მის ბადალ მობურთალსა და მშვილდოსანს...). „თეთრთა კბილთათ გამომკრთალსა შექსა ველთათ მოაფენდა“. როსტევანს ის გაუკირდა, რომ ავთანდილმა მეფის ნათქვამზე გაიცინა. ავთანდილმა იმიტომ სოხოვა მეფეს, „ფარმანი მიბოძეო“, რომ მეფის განრისხების შიში ჰქონდა (წინასწარვე სურდა თავი დაეზღვია მეფის წყრომისაგან...).

1. არაბეთში მისი შესადარი რაინდი არ რჩებოდა _____ 1ქ.
2. „თეთრთა კბილთათ გამომკრთალსა შექსა ველთათ მოაფენდა“ _____ 1ქ.
3. ის, რომ აუთანდილმა მეფის ნათქვამზე გაიცინა _____ 1ქ.
4. წინასწარვე სურდა თავი დაეზღვია მეფის წყრომისაგან _____ 1ქ.

8. ვინ მანუელებს ცოდვებით დამძიმებულს (ვინ არის ის, ვინც ჩემს ცოდვებს განაქარვებს...). „ია-ვარდის კონებსა“. ამ სტროფის მთავარი სათქმელია ისაა, რომ მოგონებლის გარეშე დარჩენილ ავტორს სურს, თავისი შემოქმედებით მოიპოვოს უკვდავება (ფიქრობს, მხატვრული ნაწარმოებებით დატოვოს კვალი შთამომავლობის ხსოვნაში...).

1. ვინ იზრუნებს ცოდვით დამძიმებული ჩემი სულის ხსნისათვის _____ 1ქ.
2. „ია-ვარდის კონებსა“ _____ 1ქ.
3. ავტორს სურს, თავისი შემოქმედებით დატოვოს კვალი შთამომავლობის ხსოვნაში _____ 1ქ.

9. მესამე სტრიქნის მიხედვით, წუთისოფელში სიკეთე (დიდება, ძლიერება...) მუდმივად როდი არსებობს; ის მხოლოდ დროდადრო ვლინდება, წარმავალია, და მისი არსებობის შეწყვეტის შემდეგ წუთისოფელში წარმართველი ხდება ბოროტება. სიტყვებში „დიდება ჩვენი, ცად სხივ-მიმფენი“ იგულისხმება შემდეგი: თამარის მეფობის ხანაში საქართველო იმდენად ძლიერი იყო, რომ მისი დიდება ზეცას აცისკროვნებდა (ცას სწვდებოდა). „ნუთუ ესდა გვაქვს, გვხედავთ რასაცა?“ ეს ტექსტი მიეკუთვნება ლიტერატურულ მიმდინარეობას, რომელიც ცნობილია რომანტიზმის სახელწოდებით.

1. წუთისოფელში სიკეთე მუდმივი იცვლის სახეს (გადაიქცევა ბოროტებად) _____ 1ქ.
2. უწინ საქართველო იმდენად ძლიერი იყო, რომ მისი დიდება ზეცას აცისკროვნებდა _____ 1ქ.
3. „ნუთუ ესდა გვაქვს, გვხედავთ რასაცა?“ _____ 1ქ.
4. რომანტიზმი _____ 1ქ.

10. გლეხების ნათქვამი: „ვინც მოჰკვდა, თავსა მოუკვდა“ ადნიშნავს იმას, რომ ადამიანის სიკეთე ტრაგედია მხოლოდ მისთვის, რადგან ცალქეული ადამიანების გარდაცვალების შემდეგ სიცოცხლე გრძელდება. გლეხების ეს ნათქვამი არ არის „ზოგჯერ მართალი“, რადგან ხდება ისე, რომ გარდაცვლილის ახლობლები ანდა გარეშე ადამიანებიც კი ამ ფაქტს საკუთარ ტრაგედიად მიიჩნევენ. „მე ვეხის ჩლიქდაც არ ვეკადრებოდი“. ამ მონაკვეთში ჩანს მეწისქვილის ერთგული სიყვარულის უნარი.

1. სიკეთილი მხრიდან გარდაცვლილისათვისაა ტრაგედია —————— 1j.
2. ზოგჯერ ადამიანები უცხო პიროვნების გარდაცვალებასაც საკუთარ ტრაგედიად მიიჩნევენ -1j.
3. „მე ფეხის ჩლიქსდაც არ გვაძრებოდი“ („ფეხის ჩლიქსდაც არ გვაძრებოდი“) —————— 1j.
4. ერთგული სიყვარულის უნარი —————— 1j.

11. უცხო სტუმრის დანახვისას ხნიერი ქისტი განრისხდა (გაბრაზდა, გაჯავრდა...). „ფერი დაედო მგლისაო“. ჯოფოლასთან მყოფ ქისტს სტუმრის მოკვლა სურდა. ხანშიშესულმა ქისტმა ვერ განახორციელა თავისი განზრახვა, რადგან ის პატივს სცემდა სტუმარმასპინძლობის ტრადიციას.

1. განრისხდა —————— 1j.
2. „ფერი დაედო მგლისაო“ —————— 1j.
3. ქისტს სტუმრის მოკვლა სურდა —————— 1j.
4. მას ვერ დაარღვია სტუმარმასპინძლობის ტრადიცია —————— 1j.

12. ვასიკო კექერაძეს სიტყვებით – „ჰე, რამდენი, რამდენნაირი სიცოცხლე მინახავს“ – სურდა ეთქვა, რომ მას მრავალი პერსონაჟის ცხოვრებით უცხოვრია. ვასიკო დროს არ კარგავს „ვერმიშელის რიგში“, რადგან ამ დროსაც კი ფანტაზიას ეძლევა (ფიქრობს). „ასყურა და ასთვალიანი“. ამ მონოლოგის მთავარი სათქმელი არის ის, რომ ლიტერატურის მეშვეობით ადამიანმა შეიძლება გაიმრავალფეროვნოს ცხოვრება.

1. მას მრავალი პერსონაჟის ცხოვრებით უცხოვრია —————— 1j.
2. რადგან ფანტაზიას ეძლევა (ფიქრობს) —————— 1j.
3. „ასყურა და ასთვალიანი“ („ასყურა“, „ასთვალიანი“) —————— 1j.
4. ლიტერატურა ადამიანის ცხოვრებას ამრავალფეროვნებს —————— 1j.

III. წაკითხულის გააზრება (№1 და №2 დავალებები)

13. ვ) —————— 1j. 14. ვ) —————— 1j. 15. ვ) —————— 1j. 16. ვ) —————— 1j. 17. ვ) —————— 1j.
18. ვ) —————— 1j. 19. ვ) —————— 1j. 20. ვ) —————— 1j. 21. ვ) —————— 1j.

წერითი დავალების შეფასების კრიტერიუმები

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 24. უპირველეს ყოვლისა, გამსწორებელმა უნდა განსაზღვროს, **უპასუხებს თუ არა ნაწერი მოცემულ დავალებას.**

თუ აბიტურიენტის ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება, ან ტექსტი მოლიანობაში არაადეკვატურადა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, **დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.**

I კრიტერიუმი

№	დავალების აღეკვატურად გაგება და გააზრება	ქულები
1.	დავალების პირობა აღეკვატურადა გაგებული, ტექსტი დრმადაა გააზრებული, ნაშრომში იგრძნობა ავტორის უმთავრესი სათქმელისა და ემოციური მიზანდასახულობის წვდომა.	4
2.	დავალების პირობა და ტექსტი აღეკვატურადა გაგებული.	3
3.	დავალების პირობა და ტექსტი მოლიანობაში ადეკვატურადა გაგებული და გააზრებული, თუმცა ერთ შემთხვევაში შეინიშნება დავალების პირობის ან/და ტექსტის არაადეკვატური გაგება.	2
4.	ერთზე მეტ შემთხვევებში დავალების პირობა ან/და ტექსტი არაადეკვატურადა გაგებული.	1
5.	ტექსტი მოლიანობაში არაადეკვატურადა გაგებული.	0 ნაწერი აღარ სწორდება

II კრიტერიუმი

№	ნაშრომის აგება	ქულები
1.	ნაშრომი უპასუხებს სამივე მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადა გამოყოფილი. დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ პასუხი მხოლოდ ერთი-ორი წინადაღებით იქნება გაცემული.	3
2.	ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს სამ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადა გამოყოფილი.	2
3.	ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადა გამოყოფილი.	1
4.	ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადა გამოყოფილი.	0

III კრიტერიუმი

№	მოსაზრებების არგუმენტირება და აღმაგატური ციტირება	ქულები
1.	მსჯელობა სამივე მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით.	6
2.	მსჯელობა ორი მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო მესამე მითითებაზე მსჯელობისას არგუმენტები არადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	5
3.	მსჯელობა ორი მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო მესამე მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდე წინადადებითაა გადმოცემული).	4
4.	მსჯელობა ერთი მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო ორ მითითებაზე მსჯელობისას არგუმენტები არადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	3
5.	მსჯელობა ერთი მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, მეორე მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო მესამე მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდე წინადადებითაა გადმოცემული).	2
6.	სამივე მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	1
7.	ორი მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო მესამე მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული; ან მსჯელობა ერთი მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ არ არის შესრულებული; ანდა ერთი მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ არ არის შესრულებული.	0

IV კრიტერიუმი

№	ტექსტის მხატვრული თავისებურებები	ქულები
1.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის მხატვრული თავისებურებები და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითებით.	2
2.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის მხატვრული თავისებურებები, მაგრამ მსჯელობა არ არის დასაბუთებული კონკრეტულ მაგალითებით.	1
3.	ნაშრომში არ არის გამოყოფილი ტექსტის მხატვრული თავისებურებები.	0

V ქრიტერიუმი

№	დამოუკიდებელი აზროვნება და ზოგადი განათლება	ძულები
1.	ნაშრომში მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა და ზოგადი განათლება.	3
2.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	2
3.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლებაც და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარიც; ან არ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, მაგრამ არ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	1
4.	ნაშრომში არ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, აგრეთვე არ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	0

VI ქრიტერიუმი

№	ლექსიკა და სტილი	ძულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, აგრეთვე დაცულია ნაშრომის სტილისტური ერთგვაროვნება, გვხვდება ორიოდე სტილისტური ხარვეზი.	2
2.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია, გვხვდება რამდენიმე სტილისტური ხარვეზი.	1
3.	თხზულება სტილისტურად გაუმართავია.	0

VII ქრიტერიუმი

№	სინტაქსური ქონსტრუქციები	ძულები
1.	ნაშრომში დაშვებულია ერთი სინტაქსური შეცდომა.	2
2.	ნაშრომში დაშვებულია ორი სინტაქსური შეცდომა.	1
3.	ნაშრომში დაშვებულია ორზე მეტი სინტაქსური შეცდომა.	0

VIII პრიტერიუმი

№	მორფოლოგია, ორთოვრაფია და პუნქტუაცია	ძულები
1.	არ არის თოხზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	2
2.	არ არის ცხრაზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია ცხრაზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	0